

عنوان مقاله:

تاثیر عوامل کلامی بر تعیین نوع الگوی حالت در گویش هورامی

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 4، شماره 4 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

محمد راسخ مهند - دانشیار زبان شناسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

زانبار نقشه بندی - دانشجوی دکتری زبان شناسی، دانشگاه بوعلی سینا، ایران

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر درصدد یافتن پاسخی برای این پرسش است که آیا نظام حالت غالب در گویش هورامی متأثر از ویژگیهای کلامی است یا نه؟ دوبوا (2003، 1987) معتقد است که تعیین نظام حالت در هر زبان را تنها میتوان در پرتو ملاحظات کلامی و فرانحوی به صورت کامل تحلیل کرد. وی نشان داده است که برخی ویژگیهای کلامی سبب به وجود آمدن گرایش کلامی ویژه ای به نام «ساخت موضوعی ارجح» می شود که ویژگیهای آن منطبق با ویژگیهای ساختهای نحوی «ارگاتیو» است. نحوه رقابت این گرایشی با سایر گرایشی های کلامی که عمدتاً ویژگیهایی شبیه به نظام حالت مفعولی در حوزه نمودارند، در نهایت، موجب تعیین نظام حالت در حوزه نحو می شود. در این مقاله نخست نشان میدهیم که با وجود مشاهده الگوی ساخت موضوعی ارجح در کلیه ساختهای زبانی گویش هورامی، میزان تأثیرگذاری این الگو در ساخت های گذشته ساده بیشتر از ساختهای مضارع است و همین موضوع موجب ارگاتیو شدن ساختهای گذشته ساده در این گویش می شود. سپس به این موضوع میپردازیم که سایر گرایشی های کلامی رقیب نظیر گرایش «جاننداری مبتدا» و «پیوستگی مبتدا»، برخلاف ساخت موضوعی ارجح، همواره محرک الگوی حالت مفعولی در حوزه نحو هستند و تأثیر آنها در هر دو دسته از ساختهای ارگاتیو و مفعولی گویش هورامی دیده می شود ولی میزان تأثیرگذاری هر یک از این دو گرایش کلامی بر مفعولی شدن انگاره حالت در این گویشی متفاوت است؛ چنانکه فقط گرایشی جاننداری مبتدا میتواند الگوی حالت را در ساختهای غیرارگاتیو در گویش هورامی به سوی نظام حالت مفعولی سوق دهد. دستاوردهای تجربی این پژوهشی می تواند به لحاظ نظری مؤید رویکردهایی باشد که معتقدند پدیده های نحوی بنیادین نظیر الگوی حالت غالب تحت تاثیر عوامل کلامی و براساس ملاحظات کاربرد شناختی شکل می گیرند.

کلمات کلیدی:

گویش هورامی، نظام حالت، ساخت موضوعی ارجح، جاننداری مبتدا، پیوستگی مبتدا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/489692>

